

FUNDACJA GENERAL ELZBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Pomorska 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl, www.zawacka.pl

MEMORIAL
General Marii Wittek

1. Rozprawy i opisy. III 2015

brak fot. kombat.

Gonimci Wlkp

68-112 Dzielnicychowice
tel.

LWP

St. strzał

STODNIK Maria

zam. Ryszkiewicz

1139/WSK
1

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 1139/48k LVP

STODNIK Nienie

zam. Ryszardem

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa ✓ k. 2. 5. 4

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora ✓ k. 3. 5. 6

II. Materiały uzupełniające relację —

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945) —

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne...

IV. Korespondencja —

.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie ✓

II Relacja

Relacja Ryszkiemex Blawie z d. Stodnik sporządzone
według schematu relacji o wojennej służbie kobiet - żołnierzy
w II i III AKWP w l. 1939-1945, podpisane z datą 12.I 1978
relacja ksero k.2. s. 1-4

Relacja Ryszkiemex Bl. przekazane w 1998 r. do Fundacji J. Kniłkowskiej

**Schemat relacji o wojennej służbie kobiet-żołnierzy
w I i II Armii Wojska Polskiego
w latach 1939-1945**

Relację można również sporządzić w sposób opisowy uwzględniając punkty schematu, ale nie rozdzielać opisu na poszczególne punkty.

I. DANE OSOBOWE

1. Nazwisko / także panieńskie z datą zmiany /, imiona

Ryszkeciana / Stefania - 25. XI 1941

2. Data i miejsce urodzenia / w przypadku wsi podać powiat /

21 października 1927 Krasne pow. Skarżyski woj. tarnopol

3. Imiona rodziców, nazwisko panieńskie matki, dane o ich pracy zawodowej i społecznej

Andrzej Justyna - Ciesła żołnierz 1945

4. Obecny adres składającej relację, nr telefonu

68-112 Dziekocinowa tel.

II. DANE ŚRODOWISKOWE

1. Wykształcenie / nazwy szkół i lata ich ukończenia /

pełnowzrostowe

2. Miejsce zamieszkania przed 1939 rokiem

Krasne pow. skarżyski woj. tarnopolskie

3. Czym zajmowała się przed 1939 rokiem / nauka, praca - jaka ? /

nauczycielka

4. Przynależność do ZIIP, PWK, PCK, Związek Młodzieży Wiejskiej, Sodalicia Mariańska

nie należałam

III. UDZIAŁ W KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 1939 ROKU

Przydział, funkcja, służba wojskowa lub udział w obronie cywilnej, służba sanitarna.

nie

IV. DANE Z OKRESU LAT 1939-1945

Nauka, praca, udział w konspiracji / jakiej ? /

praca na gospodarstwie rodzinnym

1. Kiedy i w jakich okolicznościach znalazła się w ZSRR ? / wywiezienie, aresztowanie, ewakuacja, miejsce pobytu - charakter pracy /

2. Moja droga do wojska polskiego / mobilizacja, zaciąg ochotniczy /

zaciąg ochotniczy 6. VI 1944 -

3. Data rozpoczęcia służby w wojsku i data zdemobilizowania.

6. VI 1944 - 25. VII 1945

4. Nazwy kolejnych jednostek, w których odbywała służbę wojskową

5 Brygada Inżynierska Saperska

5. Jakie wykonywała zadania i jakie zajmowała stanowiska w wojsku

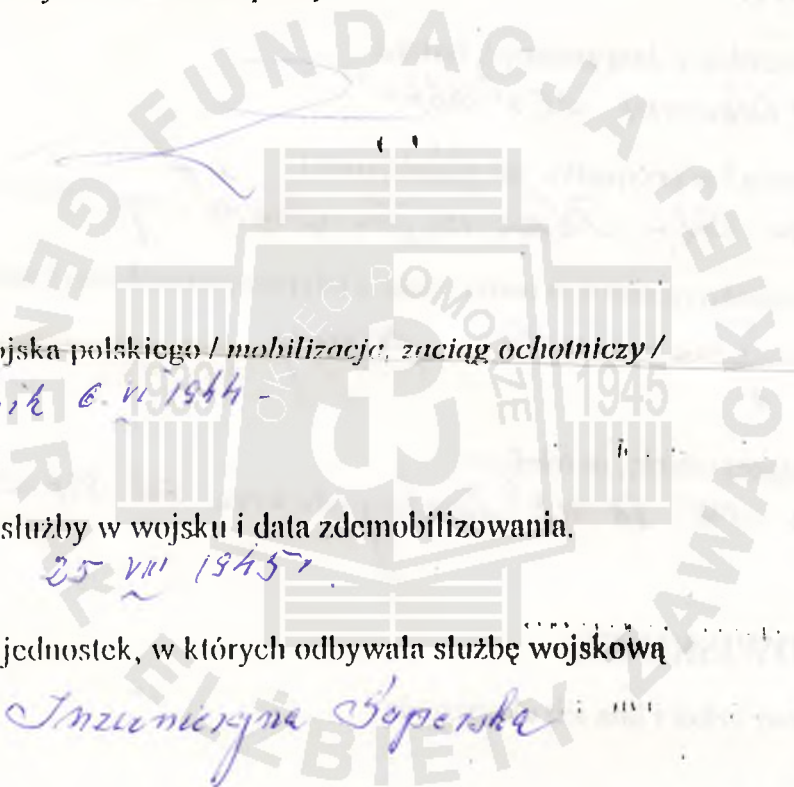
kompania gospodarsko-telefoniczna

6. Jakie przeszła przeszkolenie w wojsku / szkoły, kursy, itp. /

kurs telefoniczny

7. W jakich bitwach brała udział / miejscowość, data, odniesione rany i kontuzje, gdzie i kiedy ? /

nie brała

8. Stopień wojskowy w chwili demobilizacji i obecnie / data /

st. strzelec 25. VIII 1945.

9. Odznaczenia bojowe, państwowe i społeczne

"Medal za Odrę, Słysz Bołtyk" Medal Złoty i Srebrny
Odznaka Brązowa i Srebrna Medal za Męstwo i Waleczność

V. ŻYCIORYS POWOJENNY

1. Dalsze kształcenie się. Warunki rodzinne. Praca zawodowa i działalność społeczna. Wpływ służby wojskowej na życie powojenne.

po zdemobilizowaniu zastąpiłem służbę w KPR Legion
osiedliłem się z rodziną w mi. Dąbrychowie pow. Legion
gdzie pracowałem w gospodarstwie rolnym rodziców.

po zawarciu związku małżeńskiego w dniu 25. XI 1947
przeostałem się na gospodarstwo rolne gdzie na bieżąco
prowadzę do chwili obecnej.

2. Z jakimi trudnościami życiowymi borykała się po wyjściu z wojska.

z brakiem zaplecza.

3. Obecne źródło utrzymania / emerytura, renta z ogólnego stanu zdrowia, renta inwalidy wojennego, renta rolna, renta wdowia, proszę uwzględnić grupy inwalidztwa /

renta rolnicza

4. Obecny stan zdrowia

5. Z jakiego rodzaju służby zdrowia korzystała

spożętej

6. Czy była represjonowana po wojnie / sama autorka lub jej rodzina, aresztowania, Medztwo, okoliczności, data, miejsce /

nie

7. Krótka charakterystyka najbliższej rodziny, jej losy wojenne, a także szczególnejsze sytuacje życiowe rodziców, rodzeństwa, męża, dzieci - ich wykształcenie, zawody, zajmowane stanowiska.

Rodzina ewakuowana na zachód z woj. tarnopolskiego.
Ojciec inwalida wojenny i grupy inwalidów, matka inwalida,
Syn Jan na emigracji w Anglii, siostra inwalidka, matka inwalida,
Córka Elżbieta na emigracji - pielęgniarka

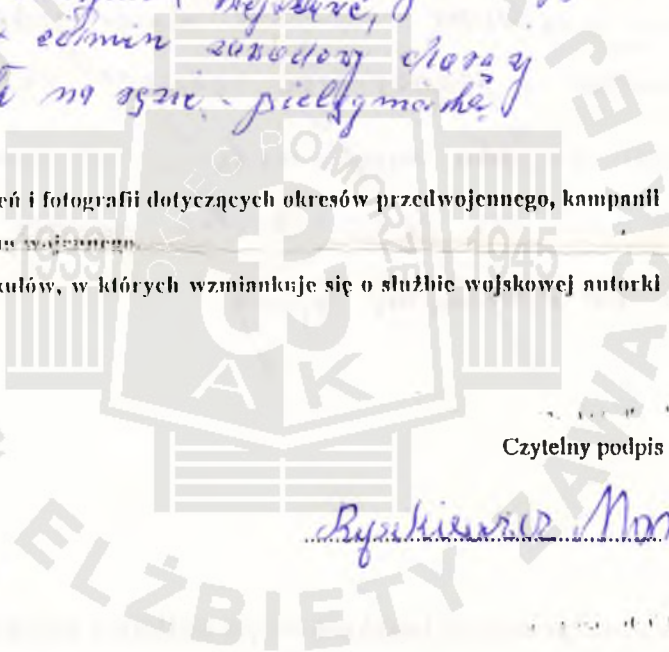
Pożądane załączenie :

- dokumentów, wspomnień i fotografii dotyczących okresów przedwojennego, kampanii w różniowej i czasie okupacji wojennej.
- wykazu książek i artykułów, w których wzmiankuje się o służbie wojskowej autorki i o jej formacji.

Czytelny podpis

Rydziewicz Maria

Data 12.01.1978

I/3 Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora

Ankieta opracowana przez Jędrzej Królkowski z W-uy w 1967r
(21 pytań skierowanych do kombatantów I i II AUP) w celu poznania
ich losów po wojnie. Ankieta wypełniona przez Ryszardem Skarżym
podpisana z pełnym adresem

Wskopis oryg. k. 3. s. 1-6

Ankiety przekazane do Fundacji J. Królowskiego w 1998r.

1139/WSK

Adres podaj tylko ul. Gaus^{6/29}
bawa wole₃ porostae tylna, Marig¹

I/211

Irena Królikowska
Warszawa 10, ul. Sempołowskiej 3 m.25.

Maria Dyselwicz
Warszawa, dnia1967r.

(Dziękuję 118.
pon. 22.08.67)

398

A N K I E T A

Zamierzam napisać pracę o losach kombatantek po wojnie. Jako jedna spośród Was, pragnę poznać historię Waszego życia, która pomoże mi zbadać wpływ służby wojskowej kobiet na ich późniejszą pozycję w społeczeństwie i rodzinie. Proszę więc uprzejmie o szczerą odpowiedź na postawione niżej pytania, ewentualnie dołączenie na osobnej kartce swego życiorysu. Jeżeli pragniecie pozostać nieznane, ankiety można nie podpisywać lub podać tylko wybrany pseudonim. Mile widziane wszelkie zdjęcia, które po wykorzystaniu, na życzenie adresatki, mogą być zwrócone.

Z góry dziękuję za współpracę.

- Po demobilizacji osiedliłaś się: / odpowiednio podkreśl /
 w mieście stołecznym,
 w mieście wojewódzkim,
 w mieście powiatowym,
 w małym miasteczku,
na wsi,
 w osiedlu.

Dlaczego: Opieć woj w wojnie dostać i uwolide, matka najcie, gospodarstwo i trzeba. Było jej pomagac miastam je szczer troje Adrekielwa, bytam w domu i wstawa. Postanowiam zostac i kocham. Opieć wrócić ze szpitala grubo w rano i w wojnie

- Opisz pokrótce warunki, w jakich odbywał się Twój start życiowy po zdemobilizowaniu:

Pracowałam na gospodarstwie matki. Byłam zyciem młodej dziewczyny. Ciężko mi było i zyciem. Wskazywałam do domu, "wici". Staraliśmy się przyciem. nie był. W tym czasie patrzyłam w przyszłość. W radach przychodziłam i wiodne rocznie i wci i wci. Staraliśmy się od najprostszym rzeczy. Prosta od tyłek i miła, bo wojna, wszystko mi było. Trzeba było mi raz iść do kolegi i o few i wci. po chleb, albo do kina. Tak do kina, i to się i wci, bo rowem mi było. Wszystko jaouse i wci i wci dobre.

3. Start ten wydatnie ułatwiła Ci : rodzina,
przyjaciele,
państwo,
społeczeństwo,
instytucje społeczne,
 radziłaś sobie całkowicie samodzielnie. /odpowiednie podkreśl/

4. Czy rozpoczęłaś naukę po zdemobilizowaniu:
 tak,
nie.
 Jeżeli tak , to dlaczego uważałaś to za konieczne:

5. Rozpoczęłaś naukę - doksztalcanie się:
 - już w roku 1945,
 - kilka lat później, /kiedy/
 - kilkanaście lat później,
 - wcale nie uczyłaś się,

6. Jeśli rozpoczęłaś naukę, to czy:
 - ukończyłaś szkołę podstawową,
 - " " " zawodową,
 - " " " . średnią ogólnokształcącą,
 - " " " " zawodową,
 - wyższą.

7. Co zadecydowało o takim wyborze:

Jeżeli przerwałaś naukę, to podaj przyczyny tej decyzji / ile klas ukończyłaś:

8. Podaj zawód , w jakim pracujesz:

a/ Ile zarabiasz / jakie masz gospodarstwo/ : *Mam gospodarstwo rolne opow. 12 ha. Utworzyłam dobre gospodarstwo. Mam 12 sztuk bydła, 19 świń, parę koni. Wszystkie uprawiam maszyną rolniczą.*
 b/ Jakie posiadasz mieszkanie:

c/ Czy posiadasz: Telefon,
radio,
telewizor,
adapter,
pralkę,
lodówkę,
odkurzacz,
inne;
Posiadam własny dom w którym zamieszkuje się 2 osoby i 8 zwierząt. Ogrzewany, wyposażony, ostatnio odrestaurowałam go. Dużego jest ładny i mój.

9. Czy lubisz swoją pracę: tak,
nie.

Dlaczego tak jest? *Lubię rolnictwo. Mam miłość wrodzonego rolnictwa. Nie wyobrażam sobie życia bez łowisk i rekreacji i przyrody. Nie zamieniłbym swojej roli za żadną inną.*

10. Czy fakt, że byłeś żołnierzem:

- ułatwił Ci - załatwianie spraw osobistych w urzędach,
- otrzymanie pracy,
- dostanie się do szkoły,
- otrzymanie mieszkania,
- awans w pracy,
- nie miał żadnego wpływu,
- utrudnił,
- nie przyznawałaś się do tego.

Podaj ciekawsze przykłady ilustrujące powyższą odpowiedź:

Muszę przyznać że fakt że byłem żołnierzem mi ułatwił mi życie. Janowi i w rodzinie fabryka na moim z wami w domu. Wobec że w mi mi nie mogę narzucić tego za żołnierzem. Je osobliwie jestem dumny, że moją skromną wkład (krytyka) w odżytkowaniu tego co mamy. Chodził jako przelotem, nauczyci umie lubować to co mogłoby utracić - wolności i cywilizacji.

11. Czy służba wojskowa wyrobiła w Tobie:

- poczucie własnej godności: Tak, nie.
- odwagę: tak, nie.
- wytrwałość w dążeniu do celu: tak, nie.

Czy możesz poprzeć to jakimiś przykładami:

12. Czy jesteś zadowolona ze swych osiągnięć: - osobistych tak , nie.
 - zawodowych tak , nie.
 - społecznych tak , nie.
 - naukowych tak , nie.
 - małżeńskich tak , nie.
 - towarzyskich tak , nie.

13. Czy utrzymujesz więź z kombatantkami :
 Tak, nie.

Dlaczego:

✓ Nie znam nikogo. Nie wiem gdzie są -

14. Opisz swoje osiągnięcia w pracy:

✓ W pracy swojej osiągnęłam dużo. Gospodarstwo moje dobrze prowadzi. Mam przyjaźń z siostrą i matką. Dobrze przeszedłam bardzo dużo. Joram stodoły i odlewnice. Wykupiłam mieszkanie i porządek w najtwardszym. Młodszy mój i pater na mieszkanie. Dostałam 7 krów. Joram i upadł mi w ręce. Wszystko przetworzyłam.

15. Napisz, kiedy wyszłaś za mąż, czy małżeństwo jest udane, ile masz dzieci, w jakim wieku:

✓ Wyjechałam za mąż w 1947 r. Miałam wówczas 20 lat. Mam dobrą rodzinę. Małżeństwo moje uważam za udane. W trudnej sytuacji udało mi się wspólny jeść z mężem. W domu nie ma alkoholu. Mam troje dzieci. Dwoje synów i córka. Jas - 19 lat - Ekrem - 13, Greta - 12 lat.

16. Podaj, gdzie uczą się /uczyły się / Twoje dzieci:

Jas jest w wojewódzkiej szkole elektrotechnicznej w Jeleniej G. Ekrem i Greta uczą się w powiatowym w Dnieprze.

- Jak kierowałaś ich losami:

Jas mogę tak starać się by wychować je na uczciwych ludzi i dobrych obywateli. Najwięcej troski wkładam w naukę, bo bez wiedzy, cis i ceni krowy.
 - Czy nie zawiadły pokładanych w nich nadziei:

✓ Dotychczas jestem zadowolona, ponieważ niepotrzebnie mam mi matkę. Co będzie dalej? Nie wiem.

17. Czy Twoja rodzina szczyli się tym, że byłeś żołnierzem:

- tak, bardzo,
- tak,
- jest obojętna,
- nie.

Zilustruj to przykładami:

✓ Nie można mi tego uпрост, ale sprawię swoje
przeżył.

18. Czy swoją przeszłość żołnierską wspominasz z przyjemnością, czy z niechę-
cią:

Dlaczego tak jest:

a/ czy uważasz, że służba wojskowa wpłynęła ujemnie na Twoją kobiecość?

✓ Jest to służba wojskowa nie ma straciłam a swoje
podaj przykłady: Nawet nie byłam.

b/ czy uważasz, że służba wojskowa dała Ci jakieś szanse życiowe ?

Podaj przykłady:

✓ Nauczyła mnie nie kartować z życia. Nauczyła mnie
kartu, stałam nowocześnie i wytrzymałości w drodze do celu.

c/ czy ktoś Ci wytykał w sposób przykry okres służby wojskowej?

Podaj przykłady:

✓ Byłoby to rżnię. Jedni uważali i inni gorzej niż.
Nie wszystko przeszło -

Ważne jest dla mnie to, abyś była szczęśliwa i zdrowa. Nie chcę, abyś miała jakiegokolwiek powodu do smutku. Pamiętaj, że zawsze jestem przy Tobie i będę Cię wspierał. Kocham Cię bardzo.

19. Czy Twoja córka /dzisiejsza młodzież/ byłaby, Twoim zdaniem, zdolna pójść w Twoje ślady, gdyby zaszła tego potrzeba?

Jestem tego pewna, ale wolałabym, żeby taka potrzeba nigdy mi nie nastąpiła.

20. Podaj:

a/ Ile miałaś lat w chwili mobilizacji: *Miałam wtedy 16 lat. Powtarzam jako celownik, żeby nie zapomnieć się przed wyjściem do „Dobrych” gdzie robili rozjemstwo na przelotowej robocie.*

b/ Jakie miałaś wykształcenie? *niepełne podstawowe*

- c/ Gdzie mieszkałaś przed wojną:
- miasto stołeczne,
 - miasto wojewódzkie,
 - miasto powiatowe,
 - miasteczko,
 - wieś,
 - osiedle.

d/ Gdzie mieszkałaś przed mobilizacją? *W miejscowości Kramie pow. Skałki woj. tarnobr.*

e/ Gdzie pracowałaś? *byłam przy rodzicach.*

f/ W jakim stopniu wojskowym opuściłaś wojsko? *sierżant -*

g/ Jakie otrzymałaś odznaczenia i kiedy? *Żadne -*

21. Czy chciałabyś coś jeszcze od siebie dodać:

Jestem bardzo wdzięczna. Nie umiem tak napisać jak bym tego chciała, albo ty byś sobie tego życzyła, tycej ci jestem, żebyś otrzymała to, czego sobie się umiaram napisać. Dzięczę ci również, żebyś się jeszcze jak najbardziej do mnie udała. Dzięczę za pomoc.

Jeszcze raz dziękuję Ci za udzielenie pomocy w tej pracy.

Posłałam Ci fotografię, ale domownicy uważają, że moja fascynacja nie ma się do fotografowania -

9. 1139/168k

L4P

STODNIK Maria
z em. Ryszkiewicz

Wypisy ze Zrodeł
naziskowe karty informacyjne

i
1404
STODNIK

1139/WSK

ZSRR-LWP

zam. RYSZKIEWICZ MARIA
z d. STODNIK

źródło informacji:

- 1939 1. Relacja własna 1945
2. Autobiografia ~~autorstwa~~

złożono: Pomorskie Archiwum AK
87-100 Toruń ul. Wielkie Garbary 2

adres: 68-112 Dziętrzychowice

6/29
H207 198

tel.

T. 1138/wsk

LWP

STODNIK Maria
z m. Ryszelewicz

VI. Fotografie

1. 201j. powojenne - model ry, mgła
i dziec. (b. ol.), oryg., (8x14) szt. 1

2. Świtaj. 2015r.

Moj darczy Maru Stodnik zam Ryse-
kupier b.d.

To nasz tata i my
mamy tu niema.

1939 1945
Maria Ryszkiwicz

VI/11

6/29

398

STODNIK Maria

